

Jan Ługowski

[uczeń](#)

Ur. 0.0.1623,

Zm. 0.7.1651,

Dane rodziców

Aleksander Ługowski

Elżbieta ze Stadnickich (zm. ok. 1628)

Wychowanie i wykształcenie

Początkowo odebrał [nauki domowe](#) w Korzkwi, być może pod kierunkiem [guwernera](#) księdza [Szymona Naruszowicza](#), od 1634 roku był uczniem [Kolegium Nowodworskiego](#) w klasie retoryki. W 1639 roku został wysłany przez ojca w [podróż edukacyjną](#). Dłuższe przystanki naukowe miały miejsce w [kolegium jezuickim](#) w [Ołomuńcu](#) (pół roku) oraz dwa miesiące w [Wiedniu](#). Następnie ponad rok uczył się [retoryki](#) i [dialektyki](#) na [uniwersytecie](#) jezuickim w [Ingolstadt](#). W 1641 roku przez pół roku uczęszczał do [kolegium jezuitów](#) w [Innsbrucku](#). Następnie dłuższy okres miał być przeznaczony na studia na [uniwersytecie](#) w [Sienie](#) (przebywał tam do końca stycznia 1642 roku) takich przedmiotów jak [fizyka](#) i [prawo rzymskie](#) oraz prywatne nauki (obejmowały głównie gramatykę i wymowę [języka włoskiego](#)). Pobyt w [Sienie](#) stał się niewątpliwą okazją do opisania skandalicznych zwyczajów tamtejszych studentów, którzy przeszkadzali w prowadzeniu zajęć, m.in. zagłuszając wykładowców. Kolejnym miejscem nauki i pobytu był [Rzym](#), z którego wyprawiono się na wycieczkę do [Neapolu](#). Od lipca 1642 do kwietnia 1643 roku uczył się w [Bolonii](#), później immatrykulował się na [uniwersytecie](#) w [Padwie](#), razem ze swoim [guwernerem Szymonem Naruszowiczem](#), w maju 1643 roku. Do kraju powrócono w połowie 1643 roku, po czterech latach studiów zagranicznych.

Etapy kariery dot. edukacji

Jako uczeń odbywający swoją [podróż edukacyjną](#), był autorem kilkudziesięciu listów do ojca (znanych jest 38 sztuk). Pisał je po [łacinie](#). Styl jego pisma wskazuje, że znajomość tego języka miał na poziomie średnim, o czym świadczy duża liczba błędów gramatycznych. Niemniej redagowanie listów po łacinie miało stanowić swoistą wprawkę językową oraz świadczyć o regularnych postępach w nauce.

Oprócz tego spisał po łacinie dość szczegółowy [dziennik podróży](#): "Diarius rerum in exteris nationibus visarum". Zachowały się trzy [notatniki](#) jego autorstwa, w których zapisywał streszczenia wykładów oraz zamieszczał wypisy z różnych dzieł. [Zeszyt](#) zatytułowany "Observationes ad germanicam linguam facilius addiscendam" powstał w 1640 roku w [Ingolstadt](#) i zawierał przede wszystkim terminy i zwroty językowe oraz reguły gramatyczne służące do praktycznej nauki [języka niemieckiego](#). Kolejny [notatnik](#), "Laborum diminutio, allerhandt salutationes undt exordia, so in den epistolis jebreichlich, a me Ioanne Ługowsky [...] diligenter descriptioni tradita propter maius commodum modumque scribendi epistolas Germanicas in vario genere, ut cuilibet legenti patebit", powstał w trakcie pobytu w [Innsbrucku](#) w 1641 roku, także zawierał różnorodne pomoce do nauki [języka niemieckiego](#), m.in. zwroty, wiersze i wzory listów. W trakcie całej [podróży edukacyjnej](#) prowadzony był przez Jana Ługowskiego [zeszyt](#), w postaci książeczki małego formatu oprawnej w skórę zawierającej różne materiały: notatki z dziedziny [prawa](#) i [fizyki](#), przysłowia, wzory oracji polskich i łacińskich oraz wzory listów na różne okazje. W tym notatniku znajduje się cały tekst [diariusza podróznego](#). Na jednej z kart widnieje zapis nutowy muzyki granej do popularnego tańca zwanego sarabandą.

Fakty z życia osobistego

Nie piastował żadnych urzędów.

Żył w [XVII wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Wrocław, 1189, Jan Ługowski.
2. Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Wrocław, 1191, Jan Ługowski.
3. Lwowska Nacjonalna Naukowa Biblioteka Ukrainy imeni Wasyla Stefanyka, Lwów, Fond Ossolińskich 1173, Jan Ługowski.
4. *Jasia Ługowskiego podróże do szkół w cudzych krajach 1639-1643*, oprac. K. Muszyńska, Warszawa, 1974.

Przedmiotowa

1. M. Chachaj, *Związki kulturalne Sieny i Polski do końca XVIII wieku. Staropolscy studenci i podróżnicy w Sienie. Sienieńczycy i ich dzieła w Polsce*, Lublin, 1998.